

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en år 2050-plan for udvikling af bygderne i hele Grønland senest til EM 2027. Planen skal have fokus på lige adgang til basale ydelser, infrastruktur, erhvervsmuligheder og boligstandard.

Fremsat af medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit, formand

Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelson, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Jørgen Rosbach, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Nivi Heilmann Efraimsson, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Knud Kleemann, Atassut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 8. oktober under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller vil med forslaget pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en 2050-plan for bygdeudvikling i Grønland med afsæt i Grønland. Planen skal bl.a. indeholde investeringer i infrastruktur, modernisering og energirenovering af boliger, styrket adgang til sundhedsydelser og uddannelse, økonomisk udvikling, brugerbetaling og en finansieringsstrategi med inddragelse af offentlige, private og internationale midler.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut fremsatte følgende ændringsforslag til førstebehandlingen:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en Handlingsplan for yderdistrikter senest til EM 2027. Planen skal have fokus på forbedring af de fysiske leveforhold og opfyldelse af borgernes basale behov, samt skabe grundlag for udvikling, erhverv og innovation.”

Inuit Ataqatigiit fremsatte følgende ændringsforslag til førstebehandlingen:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at Naalakkersuisut sammen med KANUNUPE og kommunerne indleder et arbejde om en samlet koordineret plan om udvikling af bygderne i hele Kalaallit Nunaat. I denne indsats skal gode muligheder for de grundlæggende servicer, infrastruktur, erhvervsmuligheder og gode boliger sættes i centrum.”

Siumut fremsatte følgende ændringsforslag til førstebehandlingen:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge en landsdækkende plan, der har til formål at skabe udviklingsmuligheder i Grønlands bygder og mindre byer uden for de centrale forvaltningsområder, herunder redegørelse for, hvor og hvordan der skal investeres.

På den måde skal konkrete behov for investeringer og udvikling, inden for handel, fiskeri, beskæftigelse, energi, infrastruktur og sundhed, indgå som en del af en samlet plan for hele landet.”

Der var i salen bred opbakning til, at forholdene i bygderne og yderdistrikterne skal styrkes og livsvilkårene forbedres. Desuden blev de mindre byer også fremhævet som havende brug for fremtidssikring. Debatten gik ligeledes på, hvordan ordlyden af et forslag bedst kan sikre, at de ønskede resultater realiseres.

På denne baggrund blev forslaget henvist til anlægsudvalget.

De økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse. Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering at være 2 AC-fuldmægtig årsværk, svarende til 1.000.000 kr. Udvalget har ingen bemærkninger dertil.

Udvalget anslår, at ændringsforslagene kan realiseres indenfor samme ramme.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget noterer sig indledningsvist, at Naalakkersuisuts har igangsat en tværdepartemental indsatsgruppe for landets yderdistrikter, som skal komme med en ny handleplan for landets yderdistrikter. Naalakkersuisuts ændringsforslag tager således udgangspunkt i den allerede igangsatte handleplan.

Kommunernes rolle i udviklingen og finansieringsmuligheder af de forskellige bygde- og småsamfund var blandt emnerne, som fyldte i debatten i salen. Ligeledes blev boligmassen og behovet for renovering og nybygning i bygde- og småbysudviklingen fremhævet.

Udvalget finder det generelt vigtigt, at udviklingen og mulighederne for erhverv og beboelse understøttes i hele landet.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg ønsker at fremsætte dette ændringsforslag:

"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges sammen med KANUNUPE og kommunerne at udarbejde en handlingsplan for yderdistrikter. Planen skal have fokus på forbedring af de fysiske leveforhold og basale ydelser, samt redegøre for, hvor og hvordan der skal investeres og udvikles inden for uddannelsesforhold, handel, fiskeri, beskæftigelse, energi, infrastruktur og sundhed."

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Justus Hansen
Formand

Gerth Mikaelson
Næstformand

Jørgen Rosbach

Nivi Heilmann Efraimsen

Knud Kleemann